

Лазько К.В., аспірант

*Науковий керівник: Федорова Ю.В., к.е.н., доцент
ННІ УІПА ХНУ ім. В.Н. Каразіна, м. Харків, Україна*

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку України, яка інтегрується у світовий культурно-економічний простір, дослідження проблеми людського капіталу є досить актуальним. Інвестиції в людину, її здоров'я та освіту є одним із способів накопичення людського капіталу. Значну увагу проблемі інвестування в людський капітал приділяли такі зарубіжні вчені як Becker, Dobrynin, Sharp та вітчизняні вчені Богиня, Борщ, Колот та ін.

Важливою умовою розвитку людського капіталу є інвестування. Інвестиції спрямовані на розвиток професійних здібностей створюють людський капітал. Можна виділити такі види інвестицій.

Витрати на освіту (загальну, спеціальну, формальну, неформальну) та підвищення кваліфікації без відриву від виробництва. Ці інвестиції є найважливішими та найпоширенішими. Освіта формує працівників з високою кваліфікацією, які можуть працювати продуктивно. Освіта спрямована на розширення знань і, як наслідок, підвищення якості людського капіталу. Інвестиції у вищу освіту підвищують рівень підготовки спеціалістів та позитивно впливають на темпи економічного зростання. В Україні спостерігалася позитивна динаміка за цим напрямом. У розрахунку на душу населення середній обсяг інвестицій в освіту в Україні зріс з 41 420 грн у 2012 році до 97 331 грн у 2020 році [1].

Видатки на охорону здоров'я це наступний вид інвестування. Перш за все це витрати на профілактику захворювань, медичне обслуговування, дієтичне харчування та поліпшення умов життя, підвищення тривалості життя, працездатності та продуктивності праці.

Витрати на мобільність, витрати на пошук економічно значущої інформації, виховання дітей, тощо також важливі. Однак найбільш важливими інвестиціями в людський капітал є інвестиції в освіту та охорону здоров'я.

Система інвестування в людський капітал в Україні здійснюється на 4 рівнях, а саме: на особистому рівні при формування людського капіталу індивідів; на мікрорівні при формування людського (трудового) капіталу суб'єктів господарювання; на мезорівень в процесі формування людського капіталу в регіонах і галузях; на макрорівні в процесі формування сукупного людського капіталу країни [2].

Однозначно, інвестиції в людський капітал покращують умови життя населення. Фінансування має здійснюватися в зазначених вище сферах людського розвитку. Джерелом інвестицій можуть бути органи державної влади, неурядові організації, окремі компанії, приватні особи, міжнародні фонди та організації, навчальні заклади.

Не дивлячись на процеси, які зараз ведуть до знищення людського капіталу, тривалий час в Україні покращувалися окремі якісні характеристики, а саме постійно збільшувалася частка населення з вищою освітою, зростав рівень комп'ютерною грамотності, зростала підприємницька активність та здатність діяти в ринкових умовах [3]. Ефективність інвестування людського капіталу в Україні залишається актуальною темою для подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел:

1. Борщ, Л. М. Інвестування : теорія і практика [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Борщ. – К. : Знання, 2005. – 470 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
2. Грішнова, О.А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки [Текст] / О.А. Грішнова. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. – 254 с.
3. Khachatryan, V., Pavlyuk, T., Pohrishchuk, H., Dobizha, N., Bezchotnikova, S., & Osipova, L. (2022). Specific Features of Investment in Human Capital in the Postmodern Society. *Postmodern Openings*, 13(1 Sup1), 184-197. <https://doi.org/10.18662/po/13.1Sup1/421>